

Knud Jepsen A/S

Dværgbakterie skaber arbejdspladser

Bakterien er så lille, at den kun ses gennem kraftige mikroskoper. Men effekten på beskæftigelsen er allerede til at få øje på. I slutningen af 2014 ansatte gartneriet Knud Jepsen A/S i Hinnerup ved Aarhus de første fire medarbejdere med speciale i planteforædling og lancerede samtidig den første potteplante podet med den specielle bakterie, som kan give lave, tætte og robuste planter.

De fire nye arbejdspladser er kun begyndelsen. Rekrutteringen fortsætter igennem 2015. Virksomheden forventer, at den nye satsning efter fem år vil have skabt op imod 100 arbejdspladser og en omsætning på 67 millioner kroner årligt. Men perspektivet er langt større. Den nye form for planteforædling kan ikke blot ændre dyrkningen af potteplanter og skabe mere holdbare vækster uden brug af stråforkortere. Forædlingen vil skabe mere robuste og velsmagende fødevarer som basilikum, tomater og kartofler. Det vil være muligt at dyrke fødevarerne i tørre egne, og de robuste planter øger mulighederne for økologisk dyrkning.

”Inden for tre til fem år vil forbrugerne kunne få mere velsmagende fødevarer”, siger udviklingschef Kai Lønne Nielsen, ”og for virksomheden Knud Jepsen kan det blive rigtigt, rigtigt godt”.

Julen 2014 kunne Knud Jepsen A/S sende sin første potteplante dyrket efter den nye metode ud i de danske blomsterbutikker. Planten i *Kalanchoë*-slægten har grøntransparente klokkeblomster og en bemærkelsesværdig holdbarhed. Mens stråforkortere svækker planterne og giver dem kortere levetid, så sker det modsatte ved den nye metode.

Den grøntransparente klokkeblomst målrettet nichemarkedet for sammenplantninger er blot en begyndelse, og en besked en. Metoden har potentiale til at ændre store dele af fødevarerbranchen.

Med støtte fra Grøn Omstillingsfond på 2,5 millioner kroner og et tilsvarende beløb fra virksomheden selv satses nu på en accelereret produktudvikling. Vejen fra potteplanter til basilikum er kort, mens tomater og kartofler ligger lidt længere væk. Men de første arbejdspladser er allerede skabt, som en spirende begyndelse på noget, der kan vokse sig stort.

Selvom perspektiverne er store, er udgangspunktet nærmest så småt, som det kan blive. Betydningen af bakterien *Agrobacterium rhizogenes* blev opdaget ved et tilfælde. Blandt tobaksplanter udviklede nogle uventet en dværgagtig vækst og rodnettets blev mere kompakt og findelt. Forskere fandt ud af, at årsagen var en ret almindelig bakterie, som i jorden kunne inficere plantevæv og ændre planternes egenskaber. Tobaksplanterne blev

Sagen kort

Aarhus-gartneriet Knud Jepsen arbejder med en naturlig metode til planteforædling, som giver mere kompakte og holdbare planter. Første produkt, en potteplante, blev sendt på markedet i slutningen af 2014. På sigt kan metoden også give fødevarer som kartofler og tomater bedre smag. Metoden kan eliminere brug af 10,5 tons stråforkortere årligt alene i danske gartnerier. Gartneriet forventer at skabe 100 arbejdspladser på fem år. Grøn Omstillingsfond støtter med 2,5 millioner kroner.

mindre, men også mere robuste. Og bakterien kunne, fandt forskerne ud af, også ændre andre planter.

Ikke helt tilfældigt blev gartneriet Knud Jepsen A/S i Hinnerup ved Aarhus kontaktet, da forskere ved den daværende Landbohøjskole indså potentialet i bakterien. Gartneriet er grundlagt i 1939, drives nu af 3. generation, og er i branchen anerkendt for sit fokus på udvikling og forædling. Virksomheden er verdens største inden for produktion af *Kalanchoë*-slægtens planter. Der er omkring 200 arter i denne planteslægt, men der kommer løbende mange nye USA-patenterede arthybrider til, forædlet frem af Aarhus-gartneriet. Der er 120 medarbejdere i selskabets danske del, delvist ejerskab af et tyrkisk selskab med 50 ansatte og tillige produktion i Vietnam. Det er et effektivt setup, men samtidig en virksomhed som er fuldkommen opmærksom på, at en meget stor andel af dens potteplanter afsættes til bedstemor-segmentet. Gartneri-koncernen ved, at den i tide skal opsøge mulighederne for fornyelse.

<i>Øget omsætning</i>	Forventet omsætning om fem år på 67 millioner kroner.
<i>Øget indtjening</i>	Forventet 25 millioner kroner om fem år.
<i>Beskæftigelse</i>	4 ansat ved indgangen til 2015. Yderligere 10 ventes i 2015. I 2019 ventes 100 nye stillinger, heraf 40 i Danmark.
<i>Eksport</i>	80 procent af omsætning forventes fra eksport.
<i>Ressourceforbrug</i>	Gennemslag af metode vil alene i Danmark i gartnerier reducere forbrug af vækstreguleringsmidler (stråforkortere) med 10,5 ton årligt. Perspektiv er en række robuste arter, som bliver langt mere bæredygtige.
<i>Fordele for kunderne</i>	Mere bæredygtige blomster med længere holdbarhed, og på sigt måske klarere farver og finere duft. Fødevarer med intensiverede smagsoplevelser.